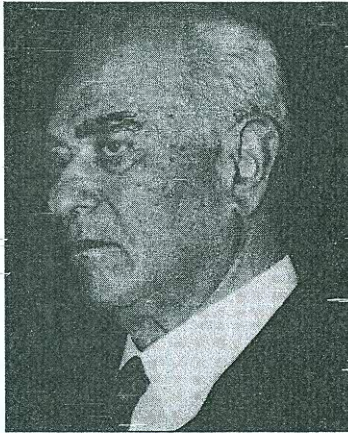

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΑΣΠΙΩΤΗΣ
(1921-1999)

*Γῆ τῶν Σερρῶν, ὠραία, παραδείσια
μ' ἄφθονα πλούτη, ξακουστά, περίσσια.
Πράσινη πόλη καί λουλουδιασμένη,
πιότερο σ' ἀγαπῶ, καθὼς τὰ χρόνια
δείχνουν πὼς ἡ ζωὴ πολὺ μικραίνει...*

Ἡ γῆ τῶν Σερρῶν, πού τόσο ἀγάπησε καί τραγούδησε ὁ μέτοικος ποιητής, τὸν ξενοδοχεῖ, ὡς τέκνο τῆς γνήσιο, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀπὸ τὶς 21 Αὐγούστου 1999.

Ὁ Εὐάγγελος Ἀσπιώτης γεννήθηκε στὴν Ἐρμούπολη τῆς Σύρου, τὴν πατρίδα τῶν ποιητῶν Ροῖδη καί Σκυρῆ τὸ 1921. Γεννήτορές του ἦταν ὁ Νικόλαος Κ. Ἀσπιώτης καί ἡ Ματρώνα Ἀσπιώτου, τὸ γένος Γεωργίου Βαφία. Φιλομαθῆς, ἀπὸ πολὺ μικρὸς μελέτησε τὴν ἀρχαία καί νέα ἑλληνικὴ γραμματεία. Τὸ ἐνδιαφέρον του ἐστίαστηκε στὸν ἐπιστημονικὸ χῶρο τῆς κοινωνιολογίας, ἀλλὰ γιὰ λόγους βιοποριστικoῦς σποῦδασε στὴ Νομικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἡ πρώτη του ποιητικὴ συλλογὴ, μὲ τίτλο «Θρηνοί», ἐκδόθηκε τὸ 1944 καί εἶχε, ὡς δύναμη κινητήρια, τῶν συναισθημάτων του τὴν ἀναστάτωση ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ ἀγαπημένου του πατέρα. Τὸ 1953 ἐγκαταστάθηκε στὰς Σέρρας καί ἔγινε συνεργάτης τοῦ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ «Σερραϊκὰ Γράμματα», καθὼς καί τῶν ἐφημερίδων «Σερραϊκὸν Βῆμα» καί «Ἡ Πρόοδος», στὴν ὁποία δημοσίευε ἐπιφυλλίδες καί ἐργασίες του.

Στὴν πόλη τῶν Σερρῶν, πού τοῦ «...ἔκαμε τὴν τιμὴ νὰ τὸν συγκαταλέξει μεταξὺ τῶν δημοτῶν τῆς», ἀφιερώνει ὁ ποιητής Εὐάγγελος Ἀσπιώτης τὰ Σερραϊκὰ του Σονέτα, πού εἶναι καρπὸς «...τῆς ψυχικῆς μοναξιᾶς», πού ἔζησε μέσα στὴν πόλη πού ἀγάπησε μὲν, ἀλλὰ ποτέ δὲν ἀξιώθηκε ἀπὸ τὴ δική της ἀγάπη.

Ἡ πνευματική «...φτώχεια πού μᾶς τυλίγει σάν ἀράχνη καί στήν κακομοιριά μᾶς παρασέρνει» εἶναι ἡ κατ' ἐξοχήν αἰτία τῆς ἀδιαφορίας, πού ἡ πόλις τῶν Σερρῶν ἐπιλεκτικά ἔδειξε πρὸς τό πρόσωπο καί κυρίως πρὸς τό ποιητικό καί ἄλλο λογοτεχνικό ἔργο τοῦ μετοίκου πνευματικοῦ δημιουργοῦ Εὐαγγέλου Ἀσπιώτη.

Τὴν πόλη τῶν Σερρῶν πού «...κακὴ τὴ δέρνει μοῖρα καί διαφεντάδες ἔχει δίχως γνώση», ὁ Χίος τὴν καταγωγή ποιητῆς ἐξύμνησε στὰ ποιήματά του.

Βαθιά δημοκράτης, ἦταν ἀπὸ τοὺς λίγους ντόπιους δημιουργοὺς πού ἀντιστάθηκαν στήν δικτατορία. «Ἀντιστάθηκα, ὄχι γιατί ἤθελα νά κάνω τόν γενναῖο, ἀλλὰ γιατί δέν ἤθελα νά ντρέπομαι ἀργότερα ἐγὼ καί τὰ παιδιά μου», μοῦ εἶπε σέ συνομιλία μας τόν Μάιο τοῦ 1997 καί γράφει σέ ποίημά του:

*Ξέρω! στή γνώμη δυνατῶν προσκρούω
πού ἐπαίνους θέλουν νά τοὺς ἀραδιάζω.
Μά τὴν ἀλήθεια τῶν καιρῶν θά κρούω
σάν σάλπιγγα καί δέν τοὺς λογαριάζω.*

Διώχθηκε ἀπὸ τό καθεστῶς τῶν συνταγματαρχῶν καί αὐτὴ του ἡ περήφανη στάση ποτέ δέν συγχωρήθηκε ἀπὸ κάποιους Σερραίους, συνεργάτες τῆς δικτατορίας. Κατηγορήθηκε καί βριστήκε ἀναίτια. Στωϊκός καί μακρόθυμος ὁ ποιητῆς γράφει:

*Τίς κατηγορίες, τίς βρισιές πού ἀκούω
–ψαλμὸ καθημερινό– δέν τίς λογαριάζω.
Μέ περιφρόνηση τίς ἀντικρούω
κι ὅσοι τίς λένε πάντα τοὺς σαρκάζω.*

Ζωντανό κύτταρο τῆς πόλης τῶν Σερρῶν, ἀγωνιοῦσε γιὰ τὴν τύχη της:

*Τό τέλος τῆς ζωῆς μου πλησιάζει
καθὼς τὰ γεράματα βαριά κυλοῦνε...
καί νιώθω πὸ πολύ νά μέ σπαράζει
μιά σκέψη φοβερὴ πού μέ τρομάζει.
Ποιοὶ γιὰ τὴν πόλη τούτη θά νοιαστοῦνε;*

Πέρα ἀπὸ τό σημαντικό ποιητικό ἔργο πού μᾶς ἄφησε ὁ Εὐάγγελος Ἀσπιώτης, ἀσχολήθηκε καί μέ τὴν ἔρευνα τῆς ἱστορίας τῶν Σερρῶν. Ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας τῶν Σερρῶν ἦταν ἔργο πού ἀνέλαβε ὁ ποιητῆς μέ περισσὴ ἀγάπη ἀλλὰ καί φόβο καί εἶδε, αὐτὴν τὴν ἔρευνα, ὡς χρέος βαθὺ καί τὴν πρόσφερε ὡς ἀντίδωρο στήν πόλη γιὰ τὴ φιλοξενία πού αὐτὴ τοῦ εἶχε προσφέρει.

Μόνος, ὅπως κάθε ποιητής, ἀλλά ποτέ ἀπομονωμένος, ὁ Ευάγγελος Ἀσπιώτης ἔγραφε καί δημοσίευε μελέτες καί ποιήματα πού πρόβαλλαν τήν πόλη τῶν Σερρών σέ διάφορα ἔντυπα τοπικά ἀλλά καί πανελλήνια.

Ἀκέραιος, δέν φοβόταν τά ξεθωριασμένα μυαλά τῶν ταρτούφων, πού ὡς εἶδος εὐδοκίμοῦσε καί εὐδοκίμει στήν πόλη μας καί εἶναι αὐτοί πού «...ξέρουν πῶς τούς δυνατούς νά ξεσκονίζουν». Μᾶς συμβουλεύει μέ τήν ποίησή του πῶς, ἂν θέλουμε χαρούμενη ἄνοιξη σ' αὐτόν τόν τόπο, «...πρέπει νά ψάξουμε, νά βροῦμε τρόπο, νά διώξουμε τό περιττό, τό ξένο...».

Ὅσο ζοῦσε, τήν πόλη τῶν Σερρών, πού ποτίστηκε στό αἶμα ἀθῶων, τήν ἔνωθε σάν νά ἦταν «...δικό της θρέμμα», ἔνωθε τήν καρδιά του νά σπαράξει, ὅταν, ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε:

*«Στό κάθε θῆμα μου πατῶ σέ μνήμα
πού κρύβει Βούλγαρου γιά Τούρκου θῆμα
κι ἀκούω Πνέμα, μιά φωνή νά κράζει
τό εὐλογημένο, δοξασμένο χῶμα
παντοτινό σου νά τό κάνει στρῶμα».*

Ἀρχές τοῦ 1997 συναντήθηκα μαζί του καί μοῦ μίλησε γιά τόν πνευματικό κόπο τῶν 45 χρόνων τῆς πνευματικῆς του παρουσίας στά σερραϊκά γράμματα. Ἡ συνέντευξη αὐτή δημοσιεύτηκε στό περιοδικό «Γιατί» τόν Ἀπρίλιο τοῦ ἴδιου ἔτους. Ἀπό ἐκείνη τή συνομιλία καί ὡς μνήμης ἀναφορά στόν ἀθόρυβα μεγάλο Σερραῖο ποιητή δημοσιεύσαμε κάποιες ἀνέκδοτες σκέψεις του.

«Ὁ πνευματικός δημιουργός πρέπει νά ἔχει ἀρχές καί ἰδανικά, νά εἶναι αὐστηρός στήν κριτική του, νά ἐλέγχει πρῶτα τόν ἑαυτό του καί τίς πράξεις του καί ὕστερα νά διατυπώνει τήν ἀπαίτησή του νά τόν σέβονται καί νά τόν ἐκτιμοῦν τόν πνευματικό δημιουργό τόν καθιερώνει τό ἔργο του καί τό ἦθος του. Οἱ καιροσκοπισμοί, οἱ τυχοδιωκτισμοί δέν ἀποδίδουν. Πέφτουν στό κενό καί μαζί τους πέφτουν στό κενό ὅσοι ἀποδέχονται ἀπό προσωπικό συμφέρον καί μόνο τά πάντα καί τούς πάντες».

«Θά πῶ, τολμηρά βέβαια, πῶς ἡ πόλη μας εἶναι ἕνα διαρκές πνευματικό παρῶν. Ὑποχρέωση ὅλων μας εἶναι νά τό διατηρήσουμε. Καί ἡ εὐθύνη εἶναι δική μας. Καθένας ἔχει τό μερδικό του. Τό πνεῦμα καί ὁ πολιτισμός ἀνήκει σ' ὅλους κι ὅλοι ὀφείλουμε νά δώσουμε τήν προσφορά μας. Ὁ σύνδεσμος πού ὑπάρχει καί πρέπει νά συνεχιστεῖ ἀνάμεσα στήν πόλη τοῦ σήμερα καί στήν πόλη τῶν παλαιότερων χρόνων εἶναι ὁ πολιτισμός καί τό πνεῦμα. Αὐτά δέν πρέπει νά ἐκλείψουν, γιατί τότε χάνεται ἡ ἱστορική φυσιογνωμία καί παράδοση τῆς πόλης μας. Ἐκεῖνο πού χρειάζεται εἶναι νά

ἀγαπήσουμε ὅσο μπορούμε πιό πολύ τήν πόλη μας καί νά αισθανθοῦμε πιό βαθιά τόν παλμό τῆς καρδιάς τοῦ λαοῦ μας».

«Ἐξῆσα μιά ζωή, μιά σκληρή πραγματικότητα, τήν ὁποία ἀπεύχομαι νά ζήσουν ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἐμείνα ὄρθιος μπρός στή λαίλαπα τῆς ζωῆς πού καθημερινά μέ χτυποῦσε. Ἡ πίστη μου στό Θεό καί στόν ἑαυτό μου μέ κράτησε ισχυρό στή θέση μου καί στά ἰδανικά μου, παρά τίς δυσκολίες πού πολλές φορές ἀντιμετώπισα».

«...ὀφείλω νά εὐχαριστήσω τόν ἤρεμο, εὐγενικό καί ἰκανό λαό τῶν Σερρῶν, γιατί μοῦ πρόσφερε τό γαλήνιο αὐτό περιβάλλον μέσα στό ὁποῖο ζῶ καί δημιουργῶ. Θά πρέπει ἀκόμα νά τονίσω τή συμβολή τῆς οἰκογένειάς μου στήν ἀπρόσκοπτη ἐπιτέλεση τοῦ πνευματικοῦ προορισμοῦ μου. Ζῶ σέ μιά κοινωνία πολιτισμένη, γαλήνια, εὐγενική, πού συνέβαλε σημαντικά στή δημιουργία τοῦ πνευματικοῦ μου ἔργου. Τήν εὐχαριστῶ μέσα ἀπό τά δάθη τῆς καρδιάς μου γιά τήν ἐκτίμησή της καί τήν ἀγάπη της».

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

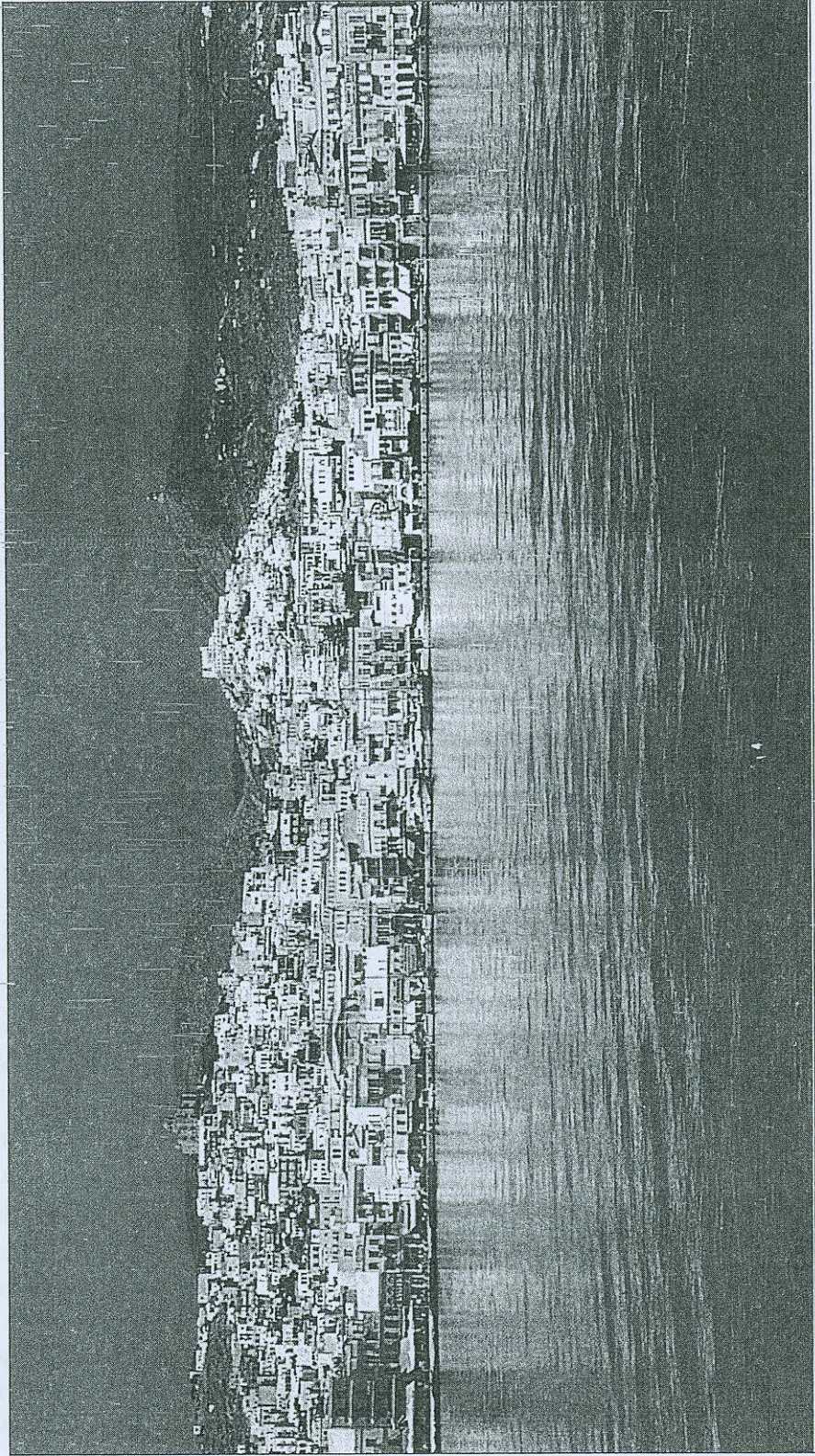
Ὁ Εὐάγγελος Ἀσπιώτης ἦταν μέλος τοῦ Φ.Σ. Παρνασσός, τῆς Ἐθνικῆς Ἐταιρίας Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν, τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρίας τῶν Χριστιανικῶν Γραμμάτων, τῆς Ἐταιρίας Κυκλαδικῶν Μελετῶν καί τῆς Ἱστορικῆς καί Λαογραφικῆς Ἐταιρίας Σερρῶν-, Μελενίκου.

Τά ἔργα του πού ἔχουν ἐκδοθεῖ εἶναι τά ἑξῆς:

- Θρῆνοι. Ποιήματα, Ἀθήνα 1944.
- Δημοσθένους Ν. Μέλφου. Ἱστορικό, Σέρρες 1957.
- Νοσταλγικά. Ποιήματα, Ἀθήνα 1969.
- Τραγοῦδιὰ τῆς Σιωπῆς. Ποιήματα, Ἀθήνα 1970.
- Ἀρποκράτης. Ποιήματα, Ἀθήνα 1973.
- Τό Φῶς πού Λάμπει Ποιήματα, Ἀθήνα 1978.
- Σερραῖοι οἰκιστές τῆς Ἐρμούπολης. Μελέτη, Ἀθήνα 1979.
- Τό ἱστορικό τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Σερρῶν Βυζαντινοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Χρονικό, Ἀθήνα 1988.
- Συμβολή στήν ἐμπορική δραστηριότητα τῶν Καβάφηδων Μελέτη, Θεσσαλονίκη 1983.
- Ρωγμές, Α΄ ἐκδοση. Ποιήματα, Θεσσαλονίκη 1985.
- Ρωγμές, Β΄ ἐκδοση. Ποιήματα, Θεσσαλονίκη 1986.
- Ἡ Χίος ὑπὸ τήν κατοχή τῶν Γενοατῶν καί τῶν Τούρκων. Ἡ ἀπελευθέρωσή της καί ἡ συμβολή τῶν Καρδαμύλων. Ἱστορικό, Πειραιάς 1986. Β΄ ἐκδοση Σέρρες 1993.
- Συγγραφεῖς καί Κείμενα. Ὁ Μιχάλης Κ. Κωδαῖος καί ἡ λαϊκή παράδοση τῆς Ἀμοργοῦ. Δοκίμιο, Ἀθήνα 1987.

- Ἡ Ρημαγμένη πολιτεία. Ποιήματα, Θεσσαλονίκη 1989.
- Λυρικός Λόγος, Α΄ τόμος, Ποιήματα, Σέρρες 1994.
- Ὁ ποιητής Ν.Γ. Σταφυλοπάτης. Μελέτη, Ἀθήνα 1995.
- Λυρικός Λόγος, Β΄ τόμος. Ποιήματα, Σέρρες 1995.
- Ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση καί ὁ ἀντίκτυπός της στήν Εὐρώπη. Ἐφημερίδα «Καρδάμυλα».
- Κείμενα καί ἐπιφυλλίδες τοῦ Ε. Ἀσπιώτη δημοσιεύτηκαν σέ Σερραϊκά ἔντυπα. Τά κατάλοιπα τοῦ ποιητῆ Ευάγγελου Ἀσπιώτη. Ἐφημερίδες «Σερραϊκόν Βῆμα» καί «Ἡ Πρόοδος».
- Λυρικός Λόγος, Στοχασμοί-Ἀφορισμοί, Ποιήματα μέ τίτλο «Ἡμέρες δίχως Φῶς», τόμος Γ΄.
- Τά τραγούδια τοῦ πόνου, Ποιήματα.
- Νοσταλγικός Ἀπόηχος, Ποιήματα.
- Σάρκια. Ποιήματα.
- Ἡ σημασία καί ἡ λυτρωτική λειτουργία τῆς μοναξιᾶς. Ἡ μεταφυσική ἀγωνία στήν ποίηση. Μελέτη.
- «Ὁ Δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου» Κ. Παλαμᾶ Μελέτη.
- Ἡ σημασία τῆς μορφῆς στό ποιητικό ἔργο τοῦ Δ. Σολωμοῦ. Μελέτη.
- Φίλιππος ὁ Β΄ καί οἱ ἄλλοι Φίλιπποι Βασιλιάδες τῆς Μακεδονίας. Μελέτη.
- Ποιήματα 196.-1963.
- Τό ποιητικό ἔργο τοῦ Κ. Παλαμᾶ. Μελέτη.

264

Ερμούπολη Σύρου, ή γενέτειρα του Ευάγγ. Ασπιώτη.

262